

การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาอาชีพ เนื่องจากปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การสื่อสารสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว ความรู้เดิมอาจจะกลายเป็นเรื่องล้าสมัยและมีประโยชน์น้อยลงหากนำมาใช้กับโลกแห่งความเป็นจริงในปัจจุบัน การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีค่านิยมที่ถูกต้อง การเรียนรู้จะทำให้สามารถอยู่ในโลกปัจจุบันได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2014 : 2)

การเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย การเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันหรือมีกิจกรรมร่วมกันและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ตลอดชีวิตในการประกอบอาชีพ นอกจากจะทำให้เศรษฐกิจรอบครัวมีความมั่นคงแล้ว ยังจะสามารถขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจชุมชนให้ได้ผลที่ดีขึ้น สำหรับเกษตรกรหากมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก็จะส่งผลให้กิจกรรมที่ดำเนินอยู่ประสบความสำเร็จจนสามารถต่อยอดและสร้างรายได้ที่เป็นกอบเป็นกำแก่ครัวเรือนได้ ทั้งนี้จังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีแหล่งสมุนไพรหลายชนิด มีภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านที่ได้รับการสืบทอดอย่างต่อเนื่อง มีปัจจัยเอื้อหลายประการที่ทำให้จังหวัดจันทบุรีได้รับคัดเลือกจากกระทรวงสาธารณสุข เป็นเมืองสมุนไพร 1 ใน 15 จังหวัดของประเทศ มีการส่งเสริมการใช้สมุนไพร อย่างครบวงจร ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ในช่วงปีที่ผ่านมาจังหวัดจันทบุรีได้กำหนดประเด็นสำคัญในการพัฒนาเมืองสมุนไพร คือ ด้านอาหารสมุนไพรและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิปัญญาไทยและสมุนไพรสร้างสรรค์สำหรับอาหารไทย เน้นสรรพคุณสมุนไพรไทยพื้นบ้าน ที่มีคุณค่าทางโภชนาการและมีประโยชน์ต่อสุขภาพ สร้างความเข้าใจต่อประชาชนทั้งในจังหวัด และนักท่องเที่ยว ให้เข้าถึงองค์ความรู้ในการใช้อาหารสมุนไพร อีกทั้งจะทำให้มีการนำสมุนไพรมาใช้มากขึ้น สร้างเป็นอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสังคม ทั้งนี้ จังหวัดจันทบุรีมีการส่งเสริมการใช้สมุนไพรอย่างครบวงจร มีพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรกว่า 4,600 ไร่ สมุนไพรสำคัญ 3 อันดับแรกคือ พริกไทย กระวาน และขมิ้นชัน โดยมีโรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏเป็นแหล่งผลิตยาสมุนไพรมาตรฐาน GMP สนับสนุนให้กับสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ถึง 26 ชนิด กำลังการผลิต 4,000,000 แคปซูลต่อปี มีสถานประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร 232 แห่ง สร้าง Premium Product 5 รายการ เข้าสู่ตลาดสมุนไพร พร้อมพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา นอกจากนี้ สนับสนุนให้มียาสมุนไพรใช้ในสถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง โดยจัดทำกรอบบัญชียาสมุนไพรสำหรับ

โรงพยาบาลชุมชน / โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และใช้ยาสมุนไพรดูแลรักษาผู้ป่วยเป็นลำดับแรก นอกจากนี้จังหวัดจันทบุรี ยังได้รับการสนับสนุนให้เป็นจังหวัดนำร่องโครงการอาหารเป็นยา “วิถีคนจันท” เพื่อให้คนไทยใช้องค์ความรู้ของการแพทย์แผนไทยนำสมุนไพรมาประกอบเป็นอาหารสร้างเสริมสุขภาพ โดยชู “กระวาน” ซึ่งมีสรรพคุณเสริมภูมิคุ้มกัน ขับลม แก้อืดท้องเฟ้อ เป็นพืชสมุนไพรหลักในการขับเคลื่อนจากกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย การใช้ประโยชน์ของกระวานแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ 1) ใช้ในการประกอบอาหาร นำผลกระวานที่แก่จัดไปตากแห้ง เพื่อใช้เป็นเครื่องเทศใส่ในพริกแกงเผ็ด แกงมัสมั่น ใช้แต่งกลิ่นและสีของอาหารหลายชนิด เช่น ใส่ในเหล้า ขนมน้ำค้าง ข้าวต้ม กุ้งก้ามกราม ส่วนผลอ่อนและหน่ออ่อนรับประทานแบบผัก 2) การใช้ประโยชน์ทางยา กระวานมีสรรพคุณทางสมุนไพรได้ทุกส่วน ทั้งราก ลำต้น หน่อ เปลือกลำต้น แก่นของลำต้น ใบ ผลแก่ เมล็ด หน่ออ่อน ใช้แก้อืดท้องเฟ้อ แน่น จุก เสียด ขับเสมหะ รักษาโรคผิวหนัง แก้ลม ท้องเสีย

ในฐานะที่ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. จันทบุรี เป็นหน่วยงานอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดจันทบุรี ที่จะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมขับเคลื่อนให้ประชาชนในจังหวัดจันทบุรีได้ต่อยอดโดยการนำสมุนไพรที่เรียกว่า “กระวาน” มาสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนด้วยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นด้วยการผนวกเอาความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านร่วมกันเทคโนโลยีใหม่ร่วมกัน ทั้งยังเป็นไปตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ 3 บริการวิชาการเพื่อบูรณาการความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน สังคมและประเทศให้มั่นคง และยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพระบบการให้บริการวิชาการแก่สังคมเชิงบูรณาการ เป้าประสงค์ 5.1 เพื่อให้มีระบบ และการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีคุณภาพ ที่บุคคล ชุมชนสามารถบูรณาการความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 6.1 เพื่อให้เกิดชุมชน สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมฐานความรู้ และสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยด้านวิชาชีพที่ส่งเสริมให้เกิดชุมชนสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมฐานความรู้ และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. จันทบุรี จึงพิจารณาจัดโครงการ “เส้นที่กระวานสมุนไพรพื้นถิ่นดินแดนตะวันออก”

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นการให้บริการวิชาการแก่สังคมสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
2. เพื่อสร้างผลผลิตจากวัตถุดิบสมุนไพรและมีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากวัตถุดิบสมุนไพรระดับชุมชน
3. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. จันทบุรี
4. เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น สังคม ชุมชน ในเขตพื้นที่ให้บริการ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย : สมาชิกสตรีอาสาพัฒนาอำเภอมะขาม

ปริมาณ : จำนวน 40 คน

พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย : จังหวัดจันทบุรี

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ประชาชน หน่วยงานราชการ เอกชน ในพื้นที่รับผิดชอบ

ภาคท้องถิ่น : หน่วยงานราชการในท้องถิ่น

ภาคประชาชน : ประชาชนในจังหวัดจันทบุรี

ภาคเอกชน : บริษัท ห้างร้านในจังหวัดจันทบุรี

ภาครัฐ : หน่วยงานราชการในจังหวัดจันทบุรี

วิธีการดำเนินงานของโครงการ

ผลผลิต / กิจกรรม	หน่วย นับ	แผนการดำเนินกิจกรรม ^{๑)}			
		ไตรมาสที่ 1 (ต.ค.-ธ.ค.)	ไตรมาสที่ 2 (ม.ค.- มี.ค.)	ไตรมาสที่ 3 (เม.ย.- มิ.ย.)	ไตรมาสที่ 4 (ก.ค. - ก.ย.)
ผลผลิตที่ 1: อบรมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มเป้าหมาย	คน	-	-	40	-
กิจกรรม :		-	-	-	-
1. นำเสนอโครงการต่อมหาวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติ	ครั้ง	1	-	-	-
2. กำหนดวันเวลาและสถานที่	ครั้ง	-	1	-	-
3. ประสานงานวิทยากร	ครั้ง	-	1	-	-
4. จัดตั้งคณะทำงาน	ครั้ง	-	-	1	-
5. จัดเตรียมการดำเนินอบรม	ครั้ง	-	-	1	-
6. ดำเนินการอบรม	วัน	-	-	1	-
7. จัดทำรายงานผลการอบรม	ฉบับ	-	-	1	-

ผลการดำเนินงาน

1. ความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยคิดเป็นร้อยละ 95.5
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คิดเป็นร้อยละ 92.5

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ.จันทบุรีมีการจัดโครงการบริการวิชาการ
2. ได้ผลผลิตจากวัตถุดิบที่มาจากสมุนไพรพื้นบ้าน
3. ได้ประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยสู่ทั่วยุทธมณฑลราชและศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ.จันทบุรีทางอ้อมแก่ผู้เข้าร่วมอบรม
4. เพิ่มเครือข่ายความร่วมมือในท้องถิ่นใหม่ๆ หลังจากมีการประสานงานเพื่อดำเนินโครงการ

ภาพกิจกรรมการดำเนินงานโครงการ

